

การขุดดินและถมดิน ทำอย่างไรให้ถูกกฎหมาย

พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ บังคับใช้ในท้องที่เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น บริเวณที่มีพระราชกฤษฎีกาให้บังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และเขตผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง ซึ่งในปัจจุบันเขตผังเมืองรวมมีการประกาศใช้ทุกจังหวัด ทำให้พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดินใช้บังคับในทุกพื้นที่ นอกจากนั้นบางพื้นที่อาจมีกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือกฎหมายอื่นๆ กำหนดบริเวณห้ามขุดดินหรือถมดินบริเวณดังกล่าวไว้ ซึ่งการจะดำเนินการขุดดินหรือถมดินในพื้นที่บริเวณใดควรต้องศึกษาข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้นด้วย

การขุดดินและถมดินที่เข้าข่ายต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตาม พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓

๑. การขุดดินที่มีความลึกจากระดับพื้นดินเกิน ๓ เมตร หรือมีพื้นที่ปากบ่อดินเกิน ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร (ประมาณ ๖ ไร่ ๑ งาน) หรือมีความลึกหรือพื้นที่ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด ซึ่งเอกสารแจ้งจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับ แผนผังบริเวณที่จะขุดดิน แผนผังแสดงเขตที่ดินและที่ดินบริเวณข้างเคียง วิธีการขุด และระยะเวลาในการขุดดิน รายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการและด้านความปลอดภัยของผู้ดำเนินการและบุคคลภายนอก การป้องกันการพังทลาย ชื่อผู้ควบคุมงานและสำนักงานของผู้แจ้ง รวมถึงเอกสารอื่นๆ ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด และเมื่อแจ้งแล้วหากได้มีการดำเนินการแจ้งโดยถูกต้องครบถ้วนเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกใบรับแจ้งให้ภายใน ๗ วัน

ซึ่งแม้ว่าผู้แจ้งจะได้รับใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วก่อนการขุดดิน ก็ไม่เป็นเหตุที่จะคุ้มครองผู้แจ้งจากการขุดดินที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลหรือต่อสภาพแวดล้อม ผู้ขุดดินไม่ว่าจะเป็นเจ้าของที่ดิน ผู้ครอบครองที่ดิน ลูกจ้างหรือตัวแทน ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อความเสียหายนั้น

แต่อย่างไรก็ตาม การขุดดินที่มีความลึกจากระดับพื้นดินไม่เกิน ๓ เมตร ซึ่งไม่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เมื่อจะขุดดินใกล้กับแนวเขตที่ดินของผู้อื่นในระยะน้อยกว่า ๒ เท่าของความลึกของบ่อดินที่จะขุดต้องจัดการป้องกันการพังทลายของดินตามวิธีที่ควรจะทำด้วย

๒. การถมดินโดยมีความสูงของเนินดินเกินกว่าระดับที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียง ที่มีพื้นที่เกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร (ประมาณ ๑ ไร่ ๑ งาน) หรือมีพื้นที่เกินกว่าที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด นอกจากจะต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว ต้องจัดให้มีการระบายน้ำเพียงพอที่จะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่เจ้าของที่ดินที่อยู่ข้างเคียงหรือบุคคลอื่น

และการถมดินโดยมีความสูงของเนินดินเกินกว่าระดับที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียง ที่มีพื้นที่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร หรือมีพื้นที่น้อยกว่าที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด แม้ว่ากฎหมายไม่ได้กำหนดให้ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่ผู้ดำเนินการต้องจัดให้มีการระบายน้ำเพียงพอที่จะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่เจ้าของที่ดินที่อยู่ข้างเคียงหรือบุคคลอื่นเช่นกัน

นอกจากพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ แล้ว ยังมีกฎหมายที่น่าสนใจเกี่ยวกับการขุดดินและถมดินอีกฉบับคือ กฎกระทรวงกำหนดมาตรการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างในการขุดดิน

ค้นคว้าโดยงานนิติการ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค้อ

หรือถมดิน พ.ศ.๒๕๔๘ ซึ่งกำหนดรายละเอียดของการดำเนินการขุดดินและถมดินเพื่อกำหนดมาตรฐานด้านความปลอดภัยและการควบคุมงาน โดยขอยกข้อกำหนดในกฎกระทรวงบางส่วนที่น่าสนใจมาเป็นตัวอย่างดังนี้ (สามารถศึกษาข้อกำหนดเพิ่มเติมได้จากกฎกระทรวงฉบับดังกล่าว)

- การขุดดินที่ต้องแจ้งแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องมีแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณของผู้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

- การขุดดินที่มีความลึกจากระดับพื้นดินเกิน ๓ เมตร หรือมีพื้นที่ปากบ่อดินเกิน ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร ปากบ่อดินจะต้องห่างจากแนวเขตที่ดินของบุคคลอื่นหรือที่สาธารณะเป็นระยะไม่น้อยกว่าสองเท่าของความลึกของบ่อดินที่จะขุด เว้นแต่จะได้มีการจัดการป้องกันการพังทลายของดินหรือ สิ่งปลูกสร้าง โดยการรับรองของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

- การถมดินที่มีพื้นที่ของเนินดินติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันเกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร และมีความสูงของเนินดินตั้งแต่ ๒ เมตร นับจากระดับที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียง ต้องมีแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

- การถมดินที่มีพื้นที่ของเนินดินติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันเกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร และมีความสูงของเนินดินตั้งแต่ ๒ เมตร นับจากระดับที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียง ต้องมีผู้ควบคุมงานซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา

- การถมดินส่วนฐานของเนินดินจะต้องห่างจากแนวเขตที่ดินของบุคคลอื่นหรือที่สาธารณะเป็นระยะไม่น้อยกว่าความสูงของเนินดินที่จะถมดิน เว้นแต่จะได้มีการจัดการป้องกันการพังทลายของดินหรือ สิ่งปลูกสร้าง โดยการรับรองจากผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

- ในระหว่างการขุดดินหรือถมดิน และภายหลังการขุดดินหรือถมดินแล้วเสร็จ ผู้ขุดดินหรือถมดิน เจ้าของที่ดิน หรือผู้ครอบครองที่ดิน แล้วแต่กรณี ต้องตรวจสอบเสถียรภาพของบ่อดินหรือเนินดิน และดำเนินการให้มีความมั่นคงปลอดภัยอยู่เสมอ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากฎหมายเกี่ยวกับการขุดดินและถมดินมีการกำหนดเรื่องการดำเนินการและมาตรฐานด้านความปลอดภัยไว้อย่างชัดเจน หากผู้ที่อยู่อาศัยติดกับที่ดินที่มีการขุดดินหรือถมดิน และได้รับความเสียหายหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจได้รับความเสียหายจากการขุดดินหรือถมดินซึ่งไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน สามารถขอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งให้หยุดการขุดดินหรือถมดินนั้นได้ และตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.๒๕๔๓ ยังบัญญัติว่า ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ใกล้ชิดหรือติดต่อกับที่ดินที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น

และได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิด เป็นผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งหมายความว่าผู้เสียหายสามารถดำเนินคดีในทางอาญากับผู้กระทำความผิดได้เองด้วย

ตัวอย่างโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.๒๕๔๓ เช่น

- มาตรา ๓๕ วรรคแรก การขุดดินหรือถมดินโดยไม่ได้รับใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- มาตรา ๓๖ การขุดดินหรือถมดินที่ไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายที่ออกตามมาตรา ๖ เช่น กฎกระทรวงกำหนดมาตรการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างในการขุดดินหรือถมดิน พ.ศ.๒๕๔๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท และปรับเป็นรายวันอีกวันละไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท ตลอดเวลาที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตาม
- มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ห้างหุ้นส่วน บริษัทหรือนิติบุคคลอื่นกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ กรรมการผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการกระทำอันเป็นความผิด ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นได้กระทำโดยตนไม่ได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย

ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๐

<https://download.asa.or.th/๐๓media/๐๔law/eefa/eefa๔๓-upd๖๐.pdf>

กฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ควบคุมงานในการขุดดิน ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินหรือถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๖

<https://download.asa.or.th/๐๓media/๐๔law/eefa/mr๔๖.pdf>

กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการขุดดินหรือถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๖

<https://download.asa.or.th/๐๓media/๐๔law/eefa/mr๔๖-๐๒.pdf>

กฎกระทรวงกำหนดมาตรการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างในการขุดดินหรือถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๘

<https://download.asa.or.th/๐๓media/๐๔law/eefa/mr๔๘.pdf>

ใบแจ้งการขุดดิน/ถมดิน ตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓

http://subsites.dpt.go.th/govform/images/pdf/๖_๑_๑_din๒๕๔๓.pdf

กฎหมายว่าด้วย
การขุดดินและถมดิน



เรื่องดีดี

DPT



กรมโยธาธิการและผังเมือง



พื้นที่ปากบ่อดิน
เกิน 10,000 ตร.ม.

ความลึกเกิน 3 เมตร
หรือพื้นที่ปากบ่อดินเกิน 10,000 ตารางเมตร
ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น



เรื่องดีดี

DPT



กรมโยธาธิการและผังเมือง

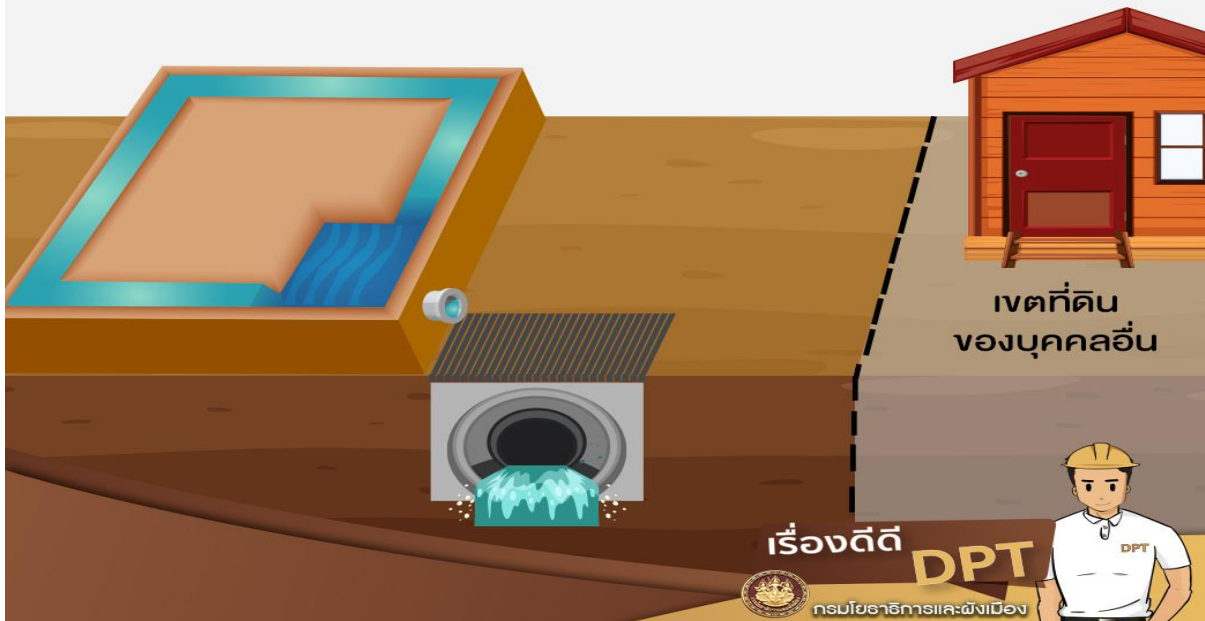
ความลึกเกิน 20 เมตร ต้องมีการป้องกันการพังทลายของดิน หรือสิ่งปลูกสร้าง โดยมีการติดตั้งอุปกรณ์วัดการเคลื่อนตัวของดิน และมีแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และ รายการคำนวณของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโยธา ไม่ต่ำกว่าระดับวุฒิวิศวกรเป็นผู้ออกแบบ

เรื่องดีดี **DPT**
กรมโยธาธิการและผังเมือง

ต้องมีแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณของผู้ได้รับใบอนุญาต ให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโยธาไม่ต่ำกว่าระดับสามัญวิศวกร

เรื่องดีดี **DPT**
กรมโยธาธิการและผังเมือง

การถมดินโดยมีความสูงของเนินดิน
เกินกว่าระดับที่ดินเจ้าของที่อยู่ข้างเคียง
ต้องจัดให้มีการระบายน้ำเพียงพอ



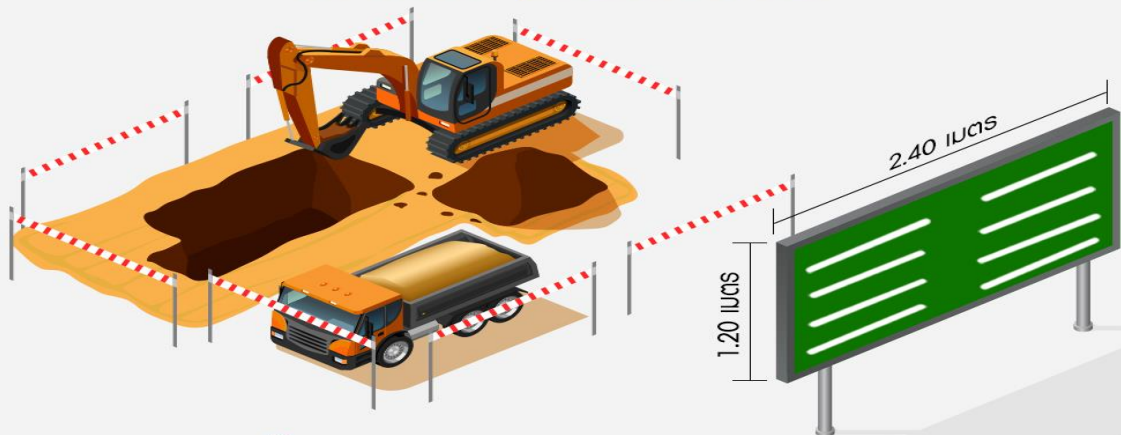
การขุดดินและถมดิน

- การขุดดินลึกเกิน 3 เมตร หรือพื้นที่ปากบ่อดินเกิน 10,000 ตารางเมตร
- การถมดิน พื้นที่เกิน 2,000 ตารางเมตร

ต้องมีป้ายแสดงข้อมูลการขุดดินและถมดิน
ตามที่กฎหมายกำหนด

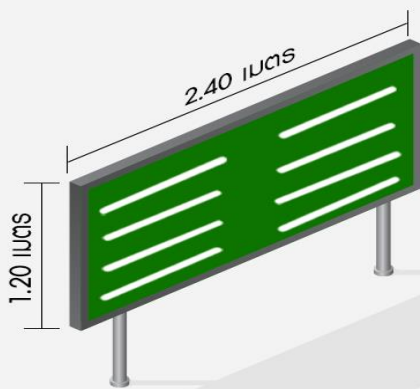


ต้องมีเครื่องหมายแสดงขอบเขตที่ดิน ที่จะทำการขุดดินหรือถมดิน



และต้องติดตั้งป้าย ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 120 เซนติเมตร
ยาวไม่น้อยกว่า 240 เซนติเมตร

เรื่องดีดี DPT



5. ชื่อผู้ควบคุมงาน ผู้ออกแบบแปลน
รายการประกอบแบบแปลน
และรายการคำนวณ รวมทั้งเลขทะเบียน
การประกอบวิชาชีพวิศวกรรม
ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

6. ชื่อและที่อยู่ของผู้แจ้ง
การขุดดินหรือถมดิน

7. ชื่อและที่อยู่ของเจ้าของที่ดิน

8. ชื่อและที่อยู่ของผู้ดำเนินการ
ขุดหรือถมดิน

เรื่องดีดี DPT

